

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 30/05/2025 09:13
Sayı: E-120.07.03-1637763

7/27810

Sayı :E-75833232-610-6939928
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
29/05/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 12.05.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1626832 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, İstanbul Milletvekili Sayın Nimet ÖZDEMİR tarafından tevcih edilen 7/27810 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.
Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:95CEE969-6BDC-4840-A551-1583A362C4F3

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :03122016100

Bilgi İçin:soruongeresi@sanayi.gov.tr

Faks:03122016103

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

Ken:sanaviveteknolojiibakanligi strateji@hs01 ken.tr

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN NİMET ÖZDEMİR'İN

7/27810 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Tarih boyunca teknolojik devrimler, ülkelerin kalkınmasında belirleyici rol oynamıştır. Matbaanın geç gelişi, sanayi devriminin kaçırılması ve dijital dönüşüme gecikmeli uyum sağlanması, ülkemizin kalkınma sürecini defalarca yavaşlatmıştır. Bugün benzer bir risk, yapay zekâ alanında karşımızdadır.

Yapay zekâ yalnızca bir yazılım meselesi değil; üretimden eğitime, sağlıktan güvenliğe kadar birçok sektörde ülkelerin rekabet gücünü doğrudan etkileyen stratejik bir teknolojidir. Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin 2024 verilerine göre, AB ülkelerinde yapay zekâ kullanan işletmelerin oram %13,5'e yükselmiştir. Danimarka, İsveç ve Belçika gibi ülkeler bu alanda öne çıkarken; Türkiye, %4,4 oranla sondan ikinci sırada yer almakta, üstelik bu oran 2023'e göre (%5,5) düşüş göstermektedir.

TBMM bünyesinde bu konuda bir araştırma komisyonu kurulmuş olsa da komisyon raporunda yer alacak önerilerin hayata geçirilmesi uzun zaman alacaktır. Bu durum Türkiye'nin yapay zekâ gibi kritik bir alanda gecikmesine ve küresel rekabetten daha fazla geri kalmasına neden olacaktır.

Bu bağlamda,

Soru 1- Avrupa Birliği İstatistik Ofisi verilerine göre Türkiye'de yapay zekâ kullanan işletme oranı 2023 yılında %5,5 iken 2024'te %4,4'e gerileyerek AB ortalamasının (%13,5) oldukça gerisinde kalmasının öncelikli nedenleri nelerdir? Bu konuda Bakanlığınızca yapılan bir analiz veya değerlendirme çalışması bulunmakta mıdır?

Soru 2- KOBİ'lerin yapay zekâ uygulamalarına erişimini artırmak ve bu alanda dijital dönüşümü hızlandırmak için Bakanlığınız tarafından yürütülen özel bir destek programı veya teşvik mekanizması var mıdır?

Soru 3- Türkiye'nin kamu ve özel sektöründe yapay zekâ entegrasyonunu hızlandırmak amacıyla kısa, orta ve uzun vadeli somut bir ulusal yapay zekâ stratejisi uygulanmakta mıdır?

Soru 4- Yapay zekâ alanında faaliyet gösteren yerli girişimlerin finansmana, nitelikli iş gücüne ve Ar-Ge desteğine erişimini artırmak için Bakanlığınızın mevcut ya da planlanan projeleri nelerdir?

Soru 5- Türkiye'nin Endüstri 5.0'a geçiş sürecine uyum sağlaması amacıyla yapay zekâ, robotik ve insan-makine iş birliği odaklı teknolojilere yönelik bütüncül bir plânlama yapılmakta mıdır? Yapılıyorsa hangi aşamada?

CEVAPLAR

Ülkemizde dijital dönüşüm alanında son yıllarda önemli atılım ve kazanımlar gerçekleştirilmiş olup kamu ve özel sektörde yapay zekâ (YZ) entegrasyonunu hızlandırmak amacıyla kapsamlı, somut ve çok Paydaşlı bir ulusal strateji uygulanmaktadır.

Bu kapsamda, YZ ekosistemimizi daha gelişmiş ve daha rekabetçi bir yapıya kavuşturması hedeflenen Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi (2021–2025) Belgesinde yer alan eylemlerin gerçekleşme süreçleri, Cumhurbaşkanı Yardımcımızın başkanlığında oluşturulan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi Yönlendirme Kurulu tarafından en üst düzeyde takip edilmektedir. Bu durum Türkiye’de yapay zekâ alanında yürütülen çalışmalara verilen önemin somut bir göstergesidir. 2025 yılı sonunda yürürlük süresi sona erecek olan bu strateji dokümanında öngörülen politika ve eylemlerin uygulama süreci devam ederken, bir yandan da yeni döneme ilişkin ihtiyaç, öncelik ve küresel eğilimler doğrultusunda 2026 ve sonrası için yeni bir Yapay Zekâ Strateji Belgesi’nin hazırlanmasına yönelik çalışmalara başlanmıştır.

Ulusal Yapay Zekâ Stratejimiz kapsamında hayata geçirilen projeler ile Türkiye’nin uluslararası yapay zekâ endekslerindeki sıralaması düzenli bir şekilde ilerlemektedir. Nitekim “The Global AI Index” raporuna göre 2024 yılı itibarıyla 83 ülke arasında 34. sıraya yükselen Ülkemizin, 2025 sonunda sıralamada ilk 30 ülke arasında yer bulması beklenmektedir.

Ülkemizin YZ alanında söz sahibi ülkelerden olması için gerekli çalışmalar kararlılıkla sürdürülmektedir. Türkiye bu alandaki bilimsel yayın sayısında dünyada 16. sırada bulunmakta olup hedefimiz ilk 10 ülke arasına girmektir. Bu çerçevede, yerli ve özgün yeni yapay zekâ modellerinin doğmasını sağlayacak girişimlerin Bakanlığımızca somut adımlarla desteklenmesine devam edilecektir.

Bu bağlamda, başta KOBİ’ler olmak üzere yerli girişimcilerimizin yapay zekâ uygulamalarına erişimini artırmak, dijital dönüşüm süreçlerini hızlandırmak ve dijital yetkinliklerini geliştirmek amacıyla Bakanlığımız, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından çeşitli destek programları ve teşvik mekanizmaları yürütülmektedir. YZ alanında faaliyet gösteren yerli girişimlerin envanteri de oluşturulmuş olup bu girişimlerin hangi alt alanlarda faaliyet gösterdikleri, yatırıma ve finansmana erişim durumları tarafımızca takip edilmektedir. TÜBİTAK bünyesinde kurulan Yapay Zekâ Enstitüsü’nde ise sanayide yapay zekâ uygulamalarına özel çözümler geliştirilmekte ve sektörel geçiş hızlandırılmaktadır.

Yerli girişimlerin finansmana erişimini kolaylaştırmak için Bakanlığımızın ana ve stratejik yatırımcısı olduğu Teknoloji ve İnovasyon Fonu aracılığıyla 7 adet YZ girişimine 2,25 milyon Dolar tutarında yatırım yapılmıştır. Bakanlığımızca yürütülmekte olan Dijital Dönüşüm Destek Programı Dijital Dönüşüm Yetkinlik Programı çerçevesinde ise işletmelerin dijital dönüşüm sürecinde YZ tabanlı çözümleri desteklenmektedir. Benzer şekilde, Hamle Programı bünyesindeki Mobilite ve Dijital Dönüşüm çağrılarıyla yenilikçi teknoloji alanlarındaki YZ projelerine destek sağlanmakta olup bu bağlamda, 2025 yılı rakamları ile toplamda 6,2 milyar TL büyüklüğünde yatırımın hayata geçirilmesi öngörülmektedir.

TÜBİTAK burs ve destek programları kapsamında ise son 23 yılda yapay zekâ alanında 4 bin 830 proje ve 6.725 kişiye 25,13 milyar TL tutarında, sanayiye yönelik destek programları çerçevesinde ise 3.277 projeye 10,96 milyar TL büyüklüğünde destek sağlanmıştır. TÜBİTAK’ın Yapay Zekâ Ekosistem Çağrıları vasıtasıyla YZ çözümlerine ihtiyaç duyan şirketlerin ve kamu kurumlarının, bu alanda teknoloji geliştiren yerli teknoloji tedarikçisi

KOBİ'lerin ve araştırma merkezlerinin projeleri desteklenmektedir. 2025 yılında 4'üncüsü açılan Çağrı kapsamında akıllı üretim sistemleri, akıllı tarım, gıda ve hayvancılık, finans teknolojileri, iklim değişikliği ve sürdürülebilirlik, akıllı eğitim teknoloji başlıklarında YZ çözümlerine ihtiyaç duyan şirketlerin, ülkemizin araştırma ve inovasyon altyapısının birikiminden yararlanması hedeflenmektedir. Ayrıca, 1512-Girişimcilik Destek Programı (BiGG) ve 1812-Yatırım Tabanlı Girişimcilik Destek Programı (BiGG Yatırım) gibi desteklere devam edilmekte olup TÜBİTAK ve Kalkınma Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş. iş birliği ile TÜBİTAK BiGG+ Girişim Sermayesi Yatırım Fonu kurulmuştur. Kamu Yapay Zekâ Ekosistemi çağrıları ile de, kamu kurumlarının ihtiyaç duyduğu YZ çözümlerinin geliştirilmesi, üniversite/kamu araştırma merkezlerindeki bilgi birikiminin bu çözümler için kullanılması ve kurumlar arası iş birliği amaçlanmıştır.

Benzer şekilde, KOSGEB tarafından 2020-2025 yılları arasında YZ alanının dâhil olduğu NACE Kodu 62.10 "Bilgisayar programlama faaliyetleri" sektöründe faaliyet gösteren 5 bin işletmeye 2,2 milyar TL tutarında destek sağlanmıştır. KOSGEB, temaları arasında YZ bulunan ve bu alanda proje üreten girişimcilere hizmet sunan TEKMER'leri de desteklemektedir. İlâveten, hâlihazırda Teknoparklarda 2.900'den fazla firmamız YZ alanındaki yenilikçi projelere imza atarken 218 Ar-Ge merkezinde de yapay zekâ projeleri gerçekleştirilmektedir.

İleriye yönelik nitelikli insan kaynağının oluşturulması politikalarımız kapsamında ise, dünyanın en büyük teknoloji festivali TEKNOFEST, Deneyap Teknoloji Atölyeleri, Sektör Kampüste ve Milli Teknoloji Akademisi Yapay Zeka Uzmanlık Programı gibi girişimler vasıtasıyla gençlerimiz, geleceğin teknolojilerine yön veren bireyler olarak yetiştirilmektedir.

Öte yandan, büyük veri analizi ve YZ araştırmalarını desteklemek üzere 35 bin dizüstü bilgisayar gücündeki süper bilgisayarımız ARF, bilim insanı ve araştırmacılarımızın hizmetine sunulmuştur. Ayrıca, Türkiye'nin üyesi olduğu EuroHPC Ortak Girişimi vasıtasıyla dünyanın en güçlü süper bilgisayarlarından MareNostrum 5'e de doğrudan erişim imkânımız mevcuttur.

Bundan sonraki hedeflerimiz arasında; Türkçe verilerle zenginleştirilen, ülkemizin ilk temel yapay zekâ büyük dil modelinin kullanıma sunulması projesi bulunmaktadır. Bu kapsamda yerli ve özgün yapay zekâ modelleri geliştirilmesinin önünü açacak uygulamalar hayata geçirilecektir. İlâveten, Yapay Zekâ Teknolojileri Mali Destek Programıyla İstanbul'un yapay zekâ alanındaki inovasyon kapasitesini büyütecek projeler için kaynak sağlanacaktır.

Son olarak; Milli Teknoloji Hamlesi programı çerçevesinde başarıyla yürütülmekte olan Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi ve 2030 Sanayi ve Teknoloji Stratejisi; yapay zekâ teknolojilerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasına yönelik olarak da kapsamlı bir çerçeve sunmaktadır. Nitekim bu stratejiler vasıtasıyla sanayide yüksek katma değer üretimi ve yapısal dönüşüm hedeflenirken; ileri imalat teknolojileri, robotik sistemler ve yapay zekâ tabanlı çözümler öncelikli alanlar arasında yerini almaktadır.